

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 31-01-2021 r.

**Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego**

VII.564.7.2021.MW/MM

**Pan
mł. insp. Rafał Drozdowski
Komendant Policji w Opolu**

ePUAP

dotyczy sprawy: K.078.2.2021

Szanowny Panie Komendancie,

uprzejmie dziękuję za wyjaśnienia przedstawione w odpowiedzi z 21 grudnia 2021 r. Po zapoznaniu się z nimi za zasadne uznano zwrócenie się do Pana Komendanta z prośbą o przedstawienie dodatkowych wyjaśnień w sprawie.

Należy zwrócić uprzejmie uwagę, że celem zastosowanego w niniejszej art. 156 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm., dalej jako: u.p.ś.) jest ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu na otoczenie. Zachowanie będące przedmiotem interwencji Policji w niniejszej sprawie polegało na wygłoszeniu oświadczenia przez megafon i było ograniczone w czasie. Trudno uznać, że zachowanie to doprowadziło do istotnego zakłócenia spokoju. Trzeba również zwrócić uwagę, że wyższy poziom hałasu spowodowany publiczną demonstracją jest immanentnym elementem wolności zgromadzeń publicznych i nie stanowi uzasadnienia dla jej ograniczenia, jeśli nie przekracza rozsądnej miary¹. Nie bez znaczenia dla oceny zaistniałej sytuacji powinien być również pokojowy charakter demonstracji i jej bezpośrednie powiązanie z odbywającym się wówczas szczytem

¹ Zob. Raport Specjalnego Sprawozdawcy Narodów Zjednoczonych ds. wolności zgromadzeń publicznych i stowarzyszeń, A/HRC/32/36/Add.2, 15 czerwca 2016 r., pkt 28.

Rady Europejskiej. Za istotne należy również uznać przedstawione we wcześniejszym piśmie RPO wątpliwości dotyczące tego, czy wskazane zgromadzenie publiczne rzeczywiście było nielegalne. Należy pamiętać, że zgodnie z art. 1 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń* (Dz. U. z 2019 r. poz. 821 ze zm.) odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy. Wykazanie społecznej szkodliwości zachowania wydaje się natomiast bardzo utrudnione. Stąd też wątpliwe jest uznanie, że doszło do popełnienia wykroczenia, o którym mowa w art. 343 ust. 1 w zw. z art. 156 ust. 1 u.p.s

Należy uznać, że używanie urządzeń umożliwiających porozumiewanie się uczestników zgromadzenia i manifestowanie przez nich głoszonych poglądów wpisuje się w istotę bezpośrednio w realizację wolności zgromadzeń. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, interpretującym art. 11 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, w społeczeństwie demokratycznym prawo do swobodnego pokojowego zgromadzania się jest prawem podstawowym. W wyroku z 6 marca 2007 r. w sprawie *Çiloğlu i inni przeciwko Turcji* (skarga nr 73333/01) Europejski Trybunał Praw Człowieka podkreślił, że istotą tego prawa jest możliwość obywateli publicznego wyrażania swoich opinii i sprzeciwu w różnych formach, w tym kwestionowania polityki i decyzji władz publicznych. Zgromadzenie podlega ochronie z art. 11 EKPC, nawet jeśli demonstracja publiczna jest wysoce uciążliwa, irytująca lub obraźliwa dla osób o innych poglądach, sprzeciwiających się głoszonym przez uczestników manifestacji hasłom. W tym zakresie wolność zgromadzeń wykazuje ścisły związek z konwencyjną ochroną wolności słowa (art. 10 EKPC)². W doktrynie prawniczej wskazuje się, że ograniczeniem wolności zgromadzeń jest każda reakcja władzy publicznej będąca dolegliwością dla organizatorów, potencjalnych manifestantów lub kontrademonstrantów, rzeczywistych manifestantów lub kontrademonstrantów, lub osób chcących zachować neutralność i nie brać udziału w zgromadzeniu (ograniczenie bezpośrednie). Dotyczyć ona może ograniczeń odnoszących się do treści głoszonych opinii, posiadanych plakatów, banerów, emblematów, miejsca, terminu, hałasu związanego z demonstracją, sankcji stosowanych przed, w trakcie i po zgromadzeniu. Nie ma więc znaczenia, kiedy reakcja

² M. Wróblewski, *Wolność zgromadzeń w czasie epidemii*, LEX/el. 2020.

zostanie podjęta, ważne jest jedynie, że ma związek z planowanym, realizowanym lub odbytym zgromadzeniem³.

Wątpliwości może też budzić wybiórczość w stosowaniu wskazanego art. 156 u.p.ś. Nie stał się on podstawą do podjęcia działań przez Policję chociażby wobec aktywistów, którzy przy pomocy samochodu wyposażonego w nagłośnienie upowszechniali treści zniesławiające osoby nieheteronormatywne⁴.

Mając na uwadze powyższe, działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r., poz. 627), ponownie zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o przedstawienie Rzecznikowi dodatkowych informacji o stanie niniejszej sprawy i odniesienie się do przedstawionych wyżej uwag w tej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/

³ J. Sułkowski, *Art. 57 [Wolność zgromadzeń]*, [w:] Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1–86, red. M. Safjan, L. Bosek, Legalis/el. 2016.

⁴ Zob. <https://polskatimes.pl/homofobus-zatrzymany-w-opolu-przez-mlodych-aktywistow-interweniowala-policja-zdjecia/ar/c1-15156540>